

Gedragprotocol

versie 28-11-2018

1. Inleiding
2. Pedagogisch klimaat Antoniuschool
3. Leerlingvolgsysteem ZIEN!
4. Wat is ongewenst of grensoverschrijdend gedrag?
5. Hoe gaan we om als er sprake is van ruzie en/of pestgedrag?
6. Maatregelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

1. Inleiding

Binnen scholen van Jong Leren is een veilige leeromgeving. Alle medewerkers, ouders en leerlingen dienen zich correct en respectvol tegenover elkaar te gedragen en maken geen onderscheid op huidskleur, ras, religie of afkomst. Pesten en/of grensoverschrijdend gedrag is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook binnen scholen van Jong Leren. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze scholen serieus willen aanpakken. In het gedrag- en pestprotocol wordt beschreven hoe we omgaan met grensoverschrijdend en/of pestgedrag. Onze visie op het pedagogisch klimaat en de afspraken zijn opgenomen in de schoolgids.

Het omgangsprotocol is opgesteld met als doel:

“Alle kinderen moeten zich op een school van Jong Leren vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

In het schooljaar 2015-2016 is er samen met leerlingen, ouders en leerkrachten een visie op het pedagogisch klimaat gevormd. Hieronder de weerslag van dit visietraject in concreet waarneembaar gedrag en interventies.

2. pedagogisch klimaat Antoniuschool

Het welbevinden van onze kinderen heeft invloed op hun ontwikkeling en leervermogen. Het pedagogisch klimaat is het geheel van afspraken en normen en waarden, die invloed hebben op het welbevinden van de leerlingen. Onze pedagogische visie bepaalt de manier waarop onze leerkrachten een pedagogisch klimaat scheppen.

De Antoniuschool wil een school zijn waar vertrouwen, veiligheid, rust, plezier en wederzijds respect is.

Veiligheid

Kinderen leren optimaal in een omgeving waarin ze zich veilig en geaccepteerd voelen. Onze leerkrachten bieden een veilige leer- en leefomgeving op school. De maatschappij is complex en kinderen worden geconfronteerd met heftige informatie. Wij bereiden de kinderen zo goed mogelijk voor op de maatschappij door aandacht te besteden aan de actualiteit en ze weerbaar te maken voor de omgeving waarin zij opgroeien. De Antoniuschool zet op een veilige manier 'de ramen open' en laat de maatschappij naar binnen.

Pedagogisch klimaat en leerkrachten, ouders en leerlingen

Bij de opvoeding in en buiten de school zijn ouders, school en leerkracht betrokken. Ieder heeft daarin zijn eigen verantwoordelijkheid. Ouders moeten weten welke pedagogische doelen de school heeft en welke normen en waarden voor de leerkrachten richtinggevend zijn in de omgang met de leerlingen. Opvoeding is een gedeelde verantwoordelijkheid voor ouders en school. Het is goed om de verschillende verwachtingspatronen op elkaar af te stemmen, want dit bevordert de ontwikkeling van onze kinderen. Deze pedagogische doelen, normen en waarden komen tot uiting in de schoolafspraken.

Wij verwachten dat ouders een positieve grondhouding hebben naar de school en haar medewerkers. Een probleem kan altijd ontstaan, maar we proberen dit in een zo vroeg mogelijk stadium uit te praten. Om het veiligheidsgevoel van kinderen, dat in onze kernwaarden is omschreven, te kunnen bieden hebben we de volgende verwachtingen naar elkaar toe:

Het gedrag van de leerkracht, ouders en het kind

Een medewerker van de school

- staat open voor een gesprek met ouders. Hij zal de afspraken die voortvloeien uit gesprekken met ouders ook noteren in het leerlingvolgsysteem van de school. Zo zijn ook volgende leerkrachten op de hoogte van deze afspraken.
- houdt ouders op de hoogte van gedrag en leerresultaten van het kind.
- geeft aan kinderen het goede voorbeeld door correct gedrag en spreekt kinderen aan op gedrag dat hier buiten valt.
- praat met respect over leerlingen, ouders en collega's.
- is ervoor verantwoordelijk gewenst gedrag met stagiaires, die aan hun groep verbonden zijn, te bespreken.
- heeft aandacht voor de kinderen en kan zich in hun situatie inleven.
- heeft vertrouwen in zijn kinderen en ondersteunt hen hierin door de kinderen het gevoel te geven dat ze het kunnen.
- heeft respect voor de kinderen en bevordert het onderlinge respect.

- stimuleert de zelfstandigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen.

Een ouder op de school

- is open naar leerkrachten toe. Dat wil zeggen dat hij de leerkracht op de hoogte stelt van belangrijke zaken rondom het kind.
- staat achter de gedragsregels van de school en houdt zich hier binnen de school aan om zo ook een goed voorbeeld naar de kinderen toe te zijn.
- praat met respect over de medewerkers van de school. Wanneer dit respect niet 'echt' wordt gevoeld, probeert hij dit uit te praten met de desbetreffende medewerker.
- praat met respect over andere ouders/opvoeders en kinderen.
- respecteert het privéleven van de medewerker en spreekt deze binnen werktijd aan. Voor een gewenst gesprek over de ontwikkeling van het kind wordt vooraf een afspraak gemaakt.
- richt zich zoveel mogelijk rechtstreeks en respectvol tot de betreffende medewerker om zo zaken goed door te spreken. Op verzoek van de medewerker of de ouder kan een lid van de schoolleiding bij een gesprek uitgenodigd worden.

Een kind op de school

- houdt zich aan de gedragsregels van de school.
- denkt mee over aanvullende regels die voor de specifieke groep gelden.
- is samen met groepsleden en de leerkracht verantwoordelijk voor een fijne, veilige en respectvolle sfeer in de klas, waarin ieder kind zichzelf kan zijn.
- accepteert het gezag van iedere leerkracht, ander schoolpersoneel en hulpouders.
- probeert onderlinge problemen zelf op te lossen, indien nodig ondersteund door een leerkracht of hulpouder.

Schoolafspraken

Voor rust en respect in de klas is het nodig dat de kinderen duidelijk weten wat er van hen verwacht wordt. Ook is het belangrijk om incidenten, zoals pesten, te voorkomen.

De Antoniuschool heeft hiertoe schoolafspraken gemaakt. Dit is wat wij doen om gewenst gedrag te bevorderen:

- Methode: KWINK
Om de kinderen goed met elkaar te laten omgaan en om pesten te voorkomen zien we het vak 'sociaal emotionele ontwikkeling' als vak. Er wordt minimaal een half uur per week aandacht besteed aan sociaal emotionele ontwikkeling. We realiseren ons terdege dat de sociaal emotionele ontwikkeling een continu proces is. We willen de kinderen leren dat ze rekening houden met de eigen belangen en met de belangen van de ander en dat ze hiernaast rekening houden met de waarden en normen die in de samenleving gelden. Om bovenstaande aan te leren hebben kinderen kennis, vaardigheden en een juiste houding nodig. Wij hebben de methode KWINK om dit te realiseren. Interventies naar aanleiding van ons leerlingvolgsysteem voor sociale ontwikkeling: Zien!
- Sociogram om inzicht te krijgen in sociale relaties en hierop sturen
- Methode voor levensbeschouwelijke vorming Hellig Hart
- Kringgesprekken: onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde
- Ieder jaar starten we met het opstellen en ondertekenen van het pestprotocol
- Spellencircuit sociaal emotioneel in de bovenbouw

- Regels en afspraken: kapstokregels
- Reflectiebrief bij ongewenst gedrag: leerlingen van groep 5 t/m 8 schrijven een reflectie bij het overtreden van een afspraak, bespreken dit met de leerkracht en hun ouders en leveren een door de ouders getekend formulier weer in bij de leerkracht. meerdere reflectiebrieven is aanleiding voor een oudergesprek.
- Leerlingenraad
- Schoolse taken gericht op versterken verantwoordelijkheidsgevoel en samenwerken
- Ouder-kind gesprekken

Literatuur

Alkema, E. e.a. (2011) *Meer dan onderwijs*, Assen: Uitgeverij Van Gorcum.

Meer, B. van der (2002), *Pesten op school*. Assen: Van Gorcum.

Molen, IJ van der (1994) *Opvoedingstheorie en opvoedingspraktijk. Een oriëntatie*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

Stevens, L. (2002) *Zin in leren*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

Leerlingvolgsysteem Zien!

ZIEN! is een expertsysteem dat de leerkracht helpt bij het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. ZIEN! is een webbased expertsysteem voor het volgen van de leerling en geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingsuggesties. Om op die manier de leerkracht of docent te helpen bij het ondersteunen van leerlingen en groepen. ZIEN! ondersteunt het gehele proces van signaleren tot handelen.

ZIEN! hanteert zeven dimensies. Twee graadmeters, welbevinden en betrokkenheid, die een signaalfunctie hebben en vijf vaardigheidsdimensies die relevante informatie geven over de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied.

De kwaliteitsdimensies of graadmeters

Betrokkenheid en Welbevinden zijn twee graadmeters die aangeven of het kind in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. Betrokkenheid en welbevinden zijn twee kwaliteitsdimensies die op alle leeftijden te observeren zijn op individueel en groepsniveau. Ze hebben een waardevolle signaalfunctie voor:

- motivatie
- zelfvertrouwen
- innerlijke gemoedstoestand
- cognitief functioneren

Lijkt een leerling of een groep minder betrokken of signaleert de leerkracht een lager welbevinden, dan maakt ZIEN! gebruik van doorvragen. Zo krijgen we zicht op mogelijke oorzaken van deze lagere score.

De vaardigheidsdimensies of sociale vaardigheden

De volgende vaardigheden zijn nodig om op een adequate manier de sociaal-emotionele ontwikkeltaken te volbrengen:

1. sociaal initiatief
2. sociale flexibiliteit
3. sociale autonomie
4. impulsbeheersing
5. inlevingsvermogen

De categorieën helpen de leerkracht om inzicht te krijgen in mogelijke oorzaken van een lagere betrokkenheid en/of welbevinden. Ze geven zicht op de sociaal-emotionele ontwikkelbehoeften van een kind of groep. Dit stelt leerkrachten beter in staat om leerlingen adequaat te kunnen ondersteunen.

ZIEN! wordt in oktober/november en in maart afgenomen. Zie toetsrooster.

4. Wat is ongewenst of grensoverschrijdend gedrag?

Onder ongewenst of grensoverschrijdend gedrag verstaan we: buitenproportioneel kwetsend en respectloos gedrag naar volwassenen en/of medeleerlingen, het negeren van volwassenen, het niet willen luisteren na diverse waarschuwingen, het moedwillig verpesten van de sfeer in de klas, het negeren van in school geldende waarden en daaruit voortvloeiende normen en soortgelijk gedrag.

Andere voorbeelden van ongewenst gedrag kunnen zijn:

- verbaal geweld
- vloeken of schelden
- bedreigen, zowel verbaal als fysiek
- pesten van kinderen
- handtastelijkheden, zowel jegens leerlingen als leerkrachten
- seksuele uitingen of handelingen met kinderen of leerkrachten.
- discriminatie op huidskleur, ras, religie of afkomst

Hoe gaan we om pestgedrag?

We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers. (hierna genoemd:ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna de regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet het gewenste resultaat oplevert kan de klachten- of vertrouwenspersoon worden geraadpleegd.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Pesten of plagen? Plagen: er is bij plagen sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar, er is geen sprake van machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de een, de andere keer plaagt het andere kind. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen. De geplaagde loopt geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Pesten: iemand wordt langdurig getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door een of meerdere personen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Pesten gebeurt niet een keer. Het gepeste kind is steeds weer het slachtoffer. Het sterkere kind, de pester heeft een grotere mond. Andere kinderen kijken tegen hem of haar op. De pester heeft geen positieve bedoelingen; pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over de kleding.
- Isoleren en negeren. -Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.

Minder directe signalen kunnen zijn:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen.
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.

Mogelijke oorzaken van pesten:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden geplaatst.
- Voortdurend met elkaar in competitie gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Regels die voor de hele school gelden bij het hanteren van het pestprotocol:

- Als je een leerkracht inschakelt als je pesten signaleert, klik je niet.
- De medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer op school.
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken voor haar eigen grenzen. Bij problemen van pesten zullen de directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en in overleg treden met ouders indien nodig. Samen wordt naar een oplossing gezocht en daar waar nodig actie ondernomen.

5. Hoe gaan we om als er sprake is van ruzie en/of pestgedrag?

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1: Er eerst zelf (samen) uitkomen.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet.

Stap 3: De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen worden ouders op de hoogte gesteld en volgen maatregelen. Deze zijn afhankelijk van de situatie van dat moment. We denken bijvoorbeeld aan het binnenblijven in de pauze, het maken van een schrijfopdracht, een oplossingsgericht gesprek tussen leerkracht en leerling, gericht op gedragsverandering. Indien er voor de leerkracht aanleiding is om de leerling een reflectiebrief in te laten vullen, vult de leerling deze in en gelden de bijbehorende regels (zie 6. Maatregelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag).

Stap 4: De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerlingdossier van gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt (notitie ParnasSys).

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals Maatschappelijk werk, Jeugdzorg, projectleider Stichting omgaan met pesten.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Zie ook maatregelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag hieronder en beleid schorsing en verwijderen in ons zorgplan.

De vijfsporenaanpak

Door het protocol te volgen ontstaat er een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerking wordt de vijfsporenaanpak genoemd.

1. Hulp aan het gepeste kind:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest. Nagaan hoe de leerling zelf reageert en wat de leerling doet voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie. Bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom de ander pest.
- Nagaan welke andere oplossingen het kind wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Complimenteren en belonen als het kind zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen, waardoor het in een uitzonderingspositie kan geraken.

2. Hulp aan de pester:

- In gesprek(ken) achterhalen wat de reden is van het pestgedrag. (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen etc.).
- Laten inzien wat het effect is van het pesten voor het gepeste kind.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke/leuke kanten de gepeste heeft.
- De pester leren niet meteen negatief/boos te reageren. Leren beheersen, de` stop eerst nadenken` houding of een andere manier van gedrag aanleren.
- Inschakelen hulp zoals: aanbieden van sociale vaardigheidstraining, huisarts, Mediant etc.
- Zoeken naar een sport of club waarbij het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

3. Hulp aan de zwijgende middengroep:

- Deze groep mobiliseren en het stimuleren van een positieve sfeer in de groep.

4. Hulp aan de leerkracht:

- De hulp bestaat uit het beschikbaar stellen en bespreken van achtergrondinformatie over het verschijnsel pesten, het signaleren van pesten en over een concrete aanpak.

5. Hulp aan de ouders:

- Door ouders te betrekken bij de aanpak van pestgedrag. Dit kan door het geven van adviezen, voorlichting en het geven van achtergrondinformatie.

Adviezen voor ouders van onze school:

1. Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie open en blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door een positieve stimulering kan het zelfrespect toenemen of terugkeren.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of aansluiting bij een clubje

2. Ouders van de pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaken te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het de anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het aansluiten bij een clubje.
- Corrigeer ongewenst gedrag en complimenteer positief gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

3. Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een juiste manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en complimenteer positief gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld. -Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

6. Maatregelen bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

Stap 1 bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

- Als een leerling zich niet aan een klasse-regel/afpraak houdt, vult hij een reflectiebrief in onder begeleiding van de leerkracht. Het betreft hier zaken als het opzettelijk fysiek en mentaal pijn doen van andere kinderen. Het is een 'zwaar' middel en per situatie bekijkt de leerkracht of een reflectiebrief op zijn plaats is.
- Deze wordt ondertekend door de leerkracht en voor bespreking met ouders en ondertekening meegegeven aan de ll.
- leerkracht maakt kopie alvorens mee naar huis te geven
- Terug mee naar school genomen formulieren worden bewaard in het dossier.
- Bij twee of drie reflectiebrieven worden ouders en leerling uitgenodigd voor gesprek met leerkracht
- Als gewenst gedrag niet ingeslepen kan worden, wordt er een kindplan samen met ouders en leerling opgesteld.
- Het kindplan wordt geëvalueerd door de leerkracht samen met ouders en kind. Bij ernstige zaken wordt de IB bij de evaluatie betrokken.

Stap 2 - bij herhaling van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

Time-out voor de rest van de dag of voor de dag daaropvolgend; Het CvB en de ouders/verzorgers worden dezelfde ochtend of middag (telefonisch) op de hoogte gebracht van het voornemen tot een time out. Indien mogelijk komen ouders hun kind direct ophalen. De leerling krijgt werk mee naar huis dat de volgende dag op een afgesproken tijdstip, ondertekend door ouder(s)/verzorger(s) ingeleverd dient te worden.

Er volgt (liefst de volgende dag) een gesprek met ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid.

Na welgemeende excuses van leerling aan de betrokkene(n) en duidelijke afspraken ter voorkoming van herhaling mag de leerling weer de klas in.

Het CvB brengt ouders schriftelijk op de hoogte van de time-out.

Stap 3 - bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag na de time-out in hetzelfde schooljaar

Time-out voor de rest van de dag of voor de dag daaropvolgend; Het CvB en de ouders/verzorgers worden dezelfde ochtend of middag (telefonisch) op de hoogte gebracht. Indien mogelijk komen ouders hun kind direct ophalen. De leerling krijgt werk mee naar huis dat de volgende dag op een afgesproken tijdstip, ondertekend door ouder(s)/verzorger(s) ingeleverd dient te worden.

Er volgt (liefst de volgende dag) een gesprek met ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid.

Na welgemeende excuses van leerling aan de betrokkene(n) en duidelijke afspraken ter voorkoming van herhaling mag de leerling weer de klas in.

Het CvB brengt ouders schriftelijk op de hoogte van de time-out.

Aansluitend verblijft de leerling een week in groep x (groep 3-8). Hij/zij maakt in deze groep het opgegeven werk, speelt buiten met deze groep en heeft ook gelijktijdig met deze groep gymles. Na een week, waarin de leerling geen grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond, biedt hij/zij zijn/haar welgemeende excuses aan aan de betrokkenen (tijdens een gesprek, eventueel in het bijzijn van een directielid) en is hij/zij weer welkom in zijn/haar eigen groep.

Het College van Bestuur brengt de ouders schriftelijk op de hoogte van deze time-out en de daaruit voortvloeiende maatregelen.

Stap 4 – bij het vertonen van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag na twee time-outs in hetzelfde schooljaar

De directie neemt contact op met het CvB met het voornemen tot schorsing. (zie protocol schorsing en verwijdering)

Aan de leerling wordt voor een week de toegang tot de school ontzegd (schorsing). Het College van Bestuur brengt ouders schriftelijk op de hoogte van het voornemen tot schorsing. De onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar worden hiervan tevens schriftelijk in kennis gesteld. De leerling krijgt werk mee naar huis. In het team en met het College van Bestuur wordt besproken hoe verder met deze leerling om te gaan (procedure tot verwijderen). Er volgt (diezelfde week) een gesprek met de ouder(s)/verzorger(s), leerkracht en een directielid en een lid van het College van Bestuur.

In dit gesprek zal besproken en geschetst worden welke maatregelen er op korte termijn genomen (dienen te) worden.

Dit stappenplan en de daaruit voortvloeiende maatregelen zullen door de directeur, in het bijzijn van de leerkracht, aan de betrokken leerling en zijn/haar ouders/verzorgers worden medegedeeld.

Dit pestprotocol met aanvullingen, wordt jaarlijks geëvalueerd en mogelijk bijgesteld. Het team en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

